

BESLISMODEL GOUDSBLOEM – BEGELEIDEND SCHRIJVEN

Wanneer is het voor mij als landbouwer rendabel om goudsbloem te telen? Aan de hand van het beslismodel kan je deze vraag op basis van bedrijfseigen cijfers beantwoorden. Het model is toepasbaar voor de dubbeldoelteelt van goudsbloem (oogst van bloemen én zaden), voor de enkeldoelteelt van zaden en de enkeldoelteelt van bloemen, hetzij in hoofdteelt, hetzij in nateelt.

Onderstaand lichten we de cijfers toe die in eerste instantie in het beslismodel zijn ingevuld. In deze prille fase, waarin we wel al een goede kennis hebben over rassen en teelttechniek, maar waarin de beste rassen voor de zaadolieproductie nog niet op de markt zijn en er nog geen efficiëntie in de verwerkingsprocessen is gerealiseerd, maken we gebruik van prijzen en kosten die we inschatten op basis van de resultaten van veldproeven met goudsbloem en op basis van de informatie van andere teelten.

TEELTKOSTEN algemeen

Zaaizaad

Er bestaat een waaier aan rassen van *Calendula officinalis*, maar de meeste variëteiten zijn niet beschikbaar voor commerciële landbouwdoeleinden. De huidige prijzen voor goudsbloemzaad zijn gebaseerd op kleine hoeveelheden voor hobby-tuinders. Wij betaalden € 30 excl. BTW per kg voor gangbaar zaaizaad aan Vreeken's zaden en € 140 incl. BTW per kg voor biologisch zaaizaad aan Bingenheimer Saatgut AG. Het betreft hier variëteiten die voor eigen gebruik vrij vermeerderd mogen worden.

Gebaseerd op de prijzen in combinatie met de vereiste zaaidichtheid per ha voor graan, suikerbieten en deder (resp. € 75 voor 180 kg, € 300 voor 110.000 zaden en € 60 voor 5 kg), gegeven het feit dat goudsbloem een complexer zaad is omwille van de 3 verschillende vormen, maar dat het volstaat met 12 kg kiemkrachtig zaad, vulden we in het beslismodel een prijs van € 180 per ha in (€ 15 per kg) als realistische prijs.

Bemesting

Aangezien goudsbloem een lage inputteelt is die eerder ongunstig reageert op een te hoge N-bemesting, en gezien de rijke bodemvruchtbaarheid van de meeste Vlaamse akkerbouwpercelen, gaan we hier uit van het gegeven dat goudsbloem geen kunstmest hoeft te krijgen. Stalmest of een beperkte dosis drijfmest zijn mogelijk. Omdat veehouders op zoek zijn naar percelen waar zij hun dierlijke mest kunnen afzetten, zijn hieraan geen kosten verbonden.

Gewasbescherming

Chemische onkruidbestrijding

In 2021 realiseerden we een geslaagde onkruidbeheersing met een combinatie van chemische (via ontheffing voor onderzoeksdoeleinden) en mechanische bestrijding. De kostprijs van het gebruikte product bedroeg € 10 per ha.

Bestrijding tegen ziekten en plagen

Tot op heden zijn er in de goudsbloempercelen geen ziekten en plagen vastgesteld waarvoor een bestrijding noodzakelijk was. Bovendien zijn er geen chemische gewasbeschermingsmiddelen bekend voor de dubbeldoelteelt of de zaadteelt van goudsbloem.

Loonwerk

Zaaien:

We gaan uit van de situatie waarbij het zaaien gebeurt door de landbouwer zelf, de kosten zijn ingecalculeerd bij de *arbeidsbehoefte, de energie niet-verwarming en overige variabele kosten* en de *bedrijfseigen afschrijvingen*.

Mechanische onkruidbestrijding

In 2021 realiseerden we een geslaagde onkruidbeheersing met een combinatie van chemische (via ontheffing voor onderzoeksdoeleinden) en mechanische bestrijding, via een herbicide in vooropkomst en daarna wiedegeen. De kostprijs voor de tussenkomst van de loonwerker met een wiedege bedroeg € 100 per ha (2 wiedegebeurten).

Energie niet-verwarming en overige variabele kosten

Energie niet-verwarming betreft voornamelijk de brandstof voor de tractor. Voor deze kostenpost samen met de overige variabele kosten baseren we ons op cijfers voor de teelt van suikerbieten en tarwe, waarbij dit tussen de € 66 per ha (tarwe, 2006-2010) en de € 214 per ha (suikerbieten, 2011) uitkomt ([rentabiliteits- en kostprijsanalyse website.pdf \(vlaanderen.be\)](#)). Omdat deze referentiecijfers dateren van 10 jaar geleden, rekenen we hier met een getal in de buurt van de hoogste waarde.

Pacht

In 2020 betaalde een Belgische landbouwer gemiddeld 310 €/ha per jaar voor de huur van beteelde gronden: [Pachten in de landbouw | Statbel \(fgov.be\)](#)

Bedrijfseigen afschrijvingen

Omdat deze kostenpost erg bedrijfsspecifiek is, hebben we ervoor geopteerd hier geen getal te suggereren.

ARBEIDSBEHOEFTE algemeen

Voor grondbewerking, zaaien en gewasonderhoud is een arbeidstijd van 8 uren gerekend. Het uurloon van € 18 per uur is gebaseerd op de witloofbarometer.

KOSTEN verse bloemproductie

Naschonen bloemen (indien nodig)

Een goed geoptimaliseerde bloemplukmachine maakt dat naschonen van de bloemen overbodig wordt.

Afzetkosten (incl. transport)

We rekenen een forfaitair bedrag aan van € 25 per ha voor de kosten die gepaard gaan met de afzet van de bloemen.

Huur bloemoogstmachine

Een aannemelijke prijs voor het huren van een bloemoogstmachine is € 125 per dag. We rekenen 4 uren voor het plukken van 1 hectare. Drie bloemplukbeurten komt overeen met anderhalve dag per hectare en een kostprijs voor de huur van de bloemoogstmachine van € 187,5.

ARBEIDSBEHOEFTE verse bloemproductie

Voor alle aspecten die te maken hebben met de bloemproductie (oogst, transport) is een arbeidstijd van 18 uren per hectare gerekend, dit voor drie bloemplukbeurten. Het uurloon van € 18 per uur is gebaseerd op de witloofbarometer.

Kosten drogen van bloemen

De bloemen dienen (waarschijnlijk) gedroogd te worden. Kostprijs voor kleine hoeveelheden in een industriële microgolfdroger situeert zich rond de € 0,8 per kg vers materiaal. Op basis van een goed draaiende hopast kan de droogkost tussen de € 0,2 en € 0,4 per kg verse bloemen komen te liggen. Voor bepaalde toepassingen (vb. extractie voor de productie van biogebaseerde chemische bouwstenen) kan het volstaan om de bloemen vacuüm te bewaren. Hier vulden we de minimale droogkost in.

Productiepotentieel bloemoogst

Het productiepotentieel voor de bloemoogst is gebaseerd op de resultaten gehaald tijdens het proefveldonderzoek. Op praktijkpercelen zijn deze opbrengsten nog niet gerealiseerd.

Aantal bloemoogstbeurten

De kansen voor een succesvolle zaadproductie dalen naarmate er meer bloemplukbeurten aan vooraf gingen. Afhankelijk van het zaaitijdstip en de weersomstandigheden gedurende de zomer is twee tot drie bloemplukbeurten het maximum haalbare voor een dubbeldoelteelt.

Verkoopprijs voor droge bloemen

De verkoopprijs voor droge bloemen is gebaseerd op persoonlijke communicatie met Kris Schatteman (Add Essens BV).

Kosten zaadproductie

Loofdoden

Na een natte, wisselvallige zomer kan ongelijkmatige afrijping van de zaden de oogst bemoeilijken. Het toepassen van loofdoding zou hieraan kunnen verhelpen. Op dit moment is er geen middel voor loofdoden van goudsbloem erkend.

Loonwerk: Dorsen

Afzetkosten (incl. transport)

We rekenen een forfaitair bedrag aan van € 25 per ha voor de kosten gepaard gaande met de afzet van de bloemen.

Arbeidsbehoefte zaden

Voor alle aspecten die te maken hebben met de zaadproductie (oogst, transport) is een arbeidstijd van 2 uren per hectare gerekend. Het uurloon van € 18 per uur is gebaseerd op de witloofbarometer.

Kosten drogen en schonen zaden

De tarieven die we zelf betaalden voor het drogen van kleine hoeveelheden goudsbloemzaad liepen sterk uiteen van € 100 tot € 800 euro per bruto ton vers zaad. Fegra en Synagra publiceren jaarlijks de ontvangstvoorwaarden voor de oogst van granen, maïs, koolzaad, erwten en veldbonen. De ontvangstvoorwaarden bevatten ook de indicatieve droogkosten die ten laste zijn van de verkoper. Om granen te drogen van 30% vocht naar 15% vocht wordt een prijs gerekend van € 24,19 per ton. Per 0,5% extra wordt een tarief gehanteerd van € 3,72. Goudsbloemzaad moet gedroogd worden van gemiddeld 35% vocht naar 9% vocht. Rekenen we met het tarief voor het drogen van graan, dan komen we uit op ca. € 100 per ton. Op Praktijkpunt Landbouw werd zelf een droger gebouwd op basis van palloxen, drainagebuizen en een ventilator, waarmee met een minimum aan materiaal en kosten gedroogd werd.

Binnen GOGO betaalden we tot € 5.000 (!) per ton voor het schonen van goudsbloemzaad, daar waar geroutineerde loontriage van bijvoorbeeld tarwe inclusief een fungicidenbehandeling neerkomt op € 140 per ton (bron: <https://loontriage.be/>). Goudsbloemzaad is extra uitdagend omwille van de drie zaadvormen. Toch is het aannemelijk dat een bedrag van € 250 per ton volstaat om de zaden geschoond te krijgen, zeker door eraan te werken om het goudsbloemzaad zo proper mogelijk te oogsten.

Productiepotentieel zaden

Het productiepotentieel voor de zaadopbrengst is gebaseerd op de resultaten gehaald tijdens het proefveldonderzoek. Op praktijkpercelen zijn deze opbrengsten nog niet gerealiseerd. In het model is gerekend met een percentage verontreiniging bij zaadoogst van 25%.

Verkoopprijs zaden

De verkoopprijs voor de zaden is gebaseerd op marktstudies uitgevoerd door Flanders' Food en KDG. Deze marktstudies zijn op verzoek beschikbaar.

Contactgegevens voor meer info:

Praktijkpunt Landbouw Vlaams-Brabant
Mieke Vandermersch
Email: mieke.vandermersch@vlaamsbrabant.be
tel. 016 21 37 67
www.praktijkpuntlandbouw.be